N°. 194. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZONDAG 8 EN MAANDAG 9 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . ƒ [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail, voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De REDACTIE van het 's Gravenhaagsche Dagblad

de Grondwet,

vraagt, in verband met eene op handen zijnde *uitbreiding* der Courant, CORRESPONDENTEN tot het leveren van berigten en nieuwstijdingen, in de volgende plaatsen:

Alkmaar, Amersfoort, Delft, Deventer, Dordrecht, Gouda, Groningen, Haarlem, den Helder en Nieuwediep, Hoorn, Kampen, Leeuwarden, Middelburg, Nijmegen, Rotterdam, Schiedam, Schoonhoven, Steenwijk, Texel, Utrecht, Venlo, Vlaardingen, Zaandam, Zalt-Bommel, Zutphen en Zwolle.

Brieven FRANCO aan het adres der *Redactie*.

Het April-Ministerie.

De *verzameling* der personen, die het April-Ministerie uitmaakten, is alleen tot stand gekomen door de eensgezinde neiging, om zich van regtmatig geleden nederlagen op te heffen, en den eenparigen wensch, om een Ministerie te doen ophouden, dat voor transactie onvatbaar was en zijne beginselen, overeenkomstig den geest, waarin de herziening der Grondwet werd voltooid, onwrikbaar getrouw was gebleven.

Wij hebben dit, van den eersten dag van het ontstaan van het April-Ministerie, betoogd. Steeds hebben wij er op gewezen, dat niet is onderzocht naar de beginselen, die deze verzameling van personen van elkander onderscheidde; niet is gevraagd naar de geschiktheid der personen; niet is getracht naar overeenstemming van gedachte en handeling, noch aan hetgeen in tijden, als de tegenwoordige, in 's lands belang, zou behooren gedaan te worden. Het was genoeg, dat hij, die zich met de zamenstelling van het Ministerie belast had, een aantal personen had gevonden, die in weêrzin tegen het afgetreden Bewind homogeen waren. Al het andere werd, in deze tijden van hartstogt en zinsbeneveling, als ondergeschikt op zij geschoven.

De uitkomst bewijst, reeds nu, dat wij goed gezien hadden.

Langzamerhand, van lieverlede, valt het April-Ministerie in elkander, naar mate de driften meer bekoelende, *handeling* den hartstogt behoort te vervangen, en de Natie zelve tot de erkentenis komt, dat zelden een Ministerie uit heterogener bestanddeelen heeft bestaan dan het tegenwoordige; zelden een Bewind, dat, deels wegens ongeschiktheid, deels wegens vierkanten strijd van meening, minder bekwaam is, om iets *tot stand te brengen.*

Wanneer wij van het April-Ministerie spreken, dan zij eens en vooral gezegd, dat wij van *drie* Ministers niet gewagen. Hunne tegenwoordigheid in dat Ministerie is alleen kunnen geregtvaardigd worden door het niet zeer vleijend betoog, dat zij zijn administrateurs, dat zij geen politiek inzigt bezitten. Nederland heeft zich dan ook gewend, die Ministers voortaan als *blijvers* te beschouwen, gelijk de vaste koren in schouwburgen steeds zingende blijven onverschillig of eene *opera-comique* dan wel een *treurspel* wordt opgevoerd.

De heer LIGHTENVELT heeft de portefeuille van R. C. Eeredienst neêrgelegd en is als gezant naar het Hof van Frankrijk vertrokken.

De heer VAN DOORN heeft het Ministerie van Financiën vaarwel gezegd en zich *tijdelijk* laten welgevallen de portefeuille voor de zaken der Herv. en andere Eerediensten.

De heer VAN HALL eindelijk, de *omnis homo*, na Roomsch-Catholijk Minister te zijn geweest, voegt nu, bij de portefeuille der Buitenlandsche zaken, ook nog de zwaarwigtige der Finantiën!

De heer DONKER CURTIUS is met zijne rol, die hij in het Ministerie heeft te vervullen, zoodanig verlegen, dat hij zich zelven bij de discussiën in de Kamer alle aanspraak beneemt, om langer Minister te blijven; zoodat het *Handelsblad* genoopt wordt uit te roepen: »Wat doen wij met een Minister van Justitie, die verklaart zelfs niet te begrijpen wat eene wettelijke regeling der politie wil zeggen!« Zoo één van de Ministers, dan is het wel de heer DONKER CURTIUS, die zich zelven heeft verstrikt; zoo één, wiens boezem van binnen gloeit van een vuur, dat hij door het ministriële programma van 26 April heeft trachten te dooven, dan is het de Minister van Justitie. Wij achten dan ook *zijne* positie onhoudbaar en meenen, dat zijne aftreding niet lang kan uitblijven.

En hoe zal het gaan met den heer VAN REENEN? De Minister van Binnenlandsche Zaken, die sedert zijne optreding slechts blijken heeft gegeven van zijne ongeschiktheid, om de teugels te voeren van het binnenlandsch bestuur met die klem, die kunde en die waardigheid, waaraan men gewoon is geraakt, — hij zal na de eerste degelijke proef, die hij in de Tweede Kamer van hetgeen hij vermag zal hebben af te leggen, vallen gelijk de heer VAN DOORN, na het bewijs zijner ongeschiktheid, gevallen is.

Intusschen is een kostbare tijd verloren gegaan; en wie weet hoe veel tijd er nog verloopen zal voor dat alle portefeuilles bezet zullen zijn door mannen, die, de rigting daargelaten, althans *kunnen* werken. Wie weet in welke rigting de heer VAN HALL — blijkbaar het hoofd van het Ministerie — heen zal sturen; welk stelsel hij in den raad der Ministers roepen zal?

Meer dan ooit achten wij, dat eene crisis nadert; dat een Ministerie zonder eenheid van politiek inzigt en grootendeels van capaciteit ontbloot, zich zal oplossen, hetzij in eens, hetzij door ongemerkte inschuiving en aanvulling, in een Ministerie, dat althans open zal ontrollen de banier, die het dient. Niets is gevaarlijker, zelfs voor hen, die haar huldigen, dan eene *beginsellooze* politiek; en de tijd nadert, gelooven wij, met rassche schreden, dat aan de *beginselloosheid* een einde worde gemaakt; dat de Natie eindelijk wete wat *achter* het programma van 26 April is bedoeld geworden.

Terwijl wij aldus op gebeurtenissen, die op handen schijnen, zijn voorbereid, achten wij het van hoog gewigt eenige oogenblikken te toeven bij het belang, dat het ontslag van den heer VAN DOORN en de benoeming van den heer LIGHTENVELT aanbiedt.

Het ontslag van den Minister van Financiën is eene schitterende overwinning, door de kracht der openbare meening op de blindheid eener partij-beweging behaald. Er zal wel niet één der aangebleven Ministers zijn, die niet, van den aanvang af, het bewustzijn bij zich omdroeg, dat het gewigt der portefeuille van financien te zwaar was voor den heer VAN DOORN. Wij zeggen dat niet met het oog op de uitstekende bekwaamheid, dien de drang der tijden in een Minister van Financien nu meer dan ooit, eischt; maar wij zeggen het ook met het oog op gewone tijden, op het gewoon beheer van een onzer meest gewigtige departementen van algemeen bestuur. Het voorstel der negen leden heeft, zoo al de discussie over de wet op de middelen een bewijs nog nader noodig maakte, zonneklaar aan de Natie blootgelegd, wat wij van den aanvang wisten, dat de heer VAN DOORN niet alleen te beperkte gezigtskring heeft, om bekwaam financier te zijn; maar ook, daargelaten zijne *beginselen*, in de staathuishoudkundige wetenschappen, wier invloed op het finantie- en belastingwezen der volken thans zoo groot is, en ook behoort te zijn — zelfs niet een bevattelijk [illegible]

Wel heeft de meerderheid der Tweede Kamer, die haren oorsprong te danken heeft aan dezelfde bron, waaruit het Ministerie is voortgesproten, de onhoudbare redeneringen van den heer VAN DOORN met haar votum, vooral met het oog op de wet op de middelen bekrachtigd; maar dit heeft niet belet, dat *de Natie* tot de levendige overtuiging is gebragt, hoe weinig geschikt de heer VAN DOORN geacht moest worden te zijn voor eene betrekking, van wier activiteit, stoutheid van ontwerpen en diepte van staathuishoudkundigen blik zij het regt heeft, in deze ongelukkige tijden, althans *iets* te verwachten.

Ondanks eene meerderheid in de Kamer, ondanks de betuiging van het bestaan eener volkomen eensgezindheid in het Kabinet, heeft de heer VAN DOORN de portefeuille van financiën neêrgelegd. Wij achten *deze* daad eene loffelijke hulde aan de kracht der openbare meening, en eene dienst aan het Vaderland bewezen.

En nu is de heer VAN HALL opgetreden als *tijdelijk* Minister van Financiën!

Wij zullen thans niet blijven stilstaan bij de herinneringen, welke bij de Natie moeten worden opgewekt door de mare: »VAN HALL, *Minister van Financiën!*« Gelijk zoo vele andere handelingen van het April-Ministerie, achten wij ook deze handeling onstaatkundig.

Maar zonderling is de stoutheid, waarmeê de tegenwoordige Ministers, hetgeen zij gister als hoofd-argument deden gelden, *heden* door hunne eigene handelingen logenstraffen.

Stijf en sterk is beweerd — het Ministerie deed het gelden als een *hoofdgrond* — dat de afzonderlijke Ministeriën moesten worden hersteld, omdat een Minister van financiën *zooveel* had te doen, dat hij zich niet met den betamenden ijver kon toewijden aan een departement van Eeredienst, dat, naar het oordeel zelfs van de voorstanders van den maatregel, zoo weinige werkzaamheden oplevert. Het is vooral op dezen grond, dat de heer VAN HALL op het herstel der afzonderlijke Ministers van Eeredienst heeft aangedrongen!

En nu ziet men denzelfden heer VAN HALL, die belast is met het departement van Buitenlandsche Zaken — een departement, dat, wél bestuurd en wél begrepen, gewigtig is van omvang en *in den tegenwoordigen tijd*, zal Nederland niet later menigen misslag of verwaarlozing van belangen diep hebben te betreuren — wel de onverdeelde zorg van één man noodig maakt; nu ziet men den heer VAN HALL het alomvattende departement van Financien, *als eene bijzaak*, accrocheren aan dat van *Buitenlandsche Zaken!*

Deze opmerking schijnt, meenen wij, een nieuwen blik te werpen in de goed gevestigde *overtuiging*, welke den heer VAN HALL bezielt, als hij zijne ontwerpen, zij het dan ook met vuur en eene hartstogtelijkheid, alleen in den jongeling verschoonbaar, in 's lands raadzaal verdedigt.

Welligt, dat wij niet zonder eenigen grond ook in de gedachte van *deze* handeling van den heer VAN HALL kunnen doordringen. Steeds, zoo dikwerf er een *coup de theatre* moest gedaan worden, heeft de heer VAN HALL getracht, zich op den voorgrond te zetten. Hij schijnt er zeer op gesteld te zijn, dat zijn naam aan dergelijke daden verbonden zij. De »[illegible] HALL« is thans op nieuw levendig in het geheugen teruggebragt. Bij de bisschops-quaestie werd de man, die haar in de Kamer behoorde te beslissen, weggezonden en de heer VAN HALL schoof zich in zijne plaats. Wij gelooven, dat er nu een *coup de théatre* te wachten is uit het departement van Finantiën; en bij zóó iets moet de heer VAN HALL natuurlijk als Minister van Financiën optreden.

Het is, naar zijne eigene verklaring, de »laatste staatkundige rol,« die de heer VAN HALL thans vervult. Wij meenen dat nog zoo gaaf niet aan, en zijn nog altijd voorbereid na de »clôture définitive« op eene [illegible] laatste voorstelling.« Maar, in elk geval, schijnt de heer VAN HALL dan toch afscheid van elk

ministerie te willen nemen. Hij is ook *Minister van Justitie* geweest: wanneer zal hij tijdelijk den heer DONKER CURTIUS gaan vervangen?

De benoeming van den heer LIGHTENVELT is, in ons oog, een gewigtig feit, ook in verband met de vermeende bekwaamheden des heeren VAN HALL, als Minister van Buitenlandsche Zaken. Wij spreken daarover in een volgend nommer.

De *Fakkel* wenscht, bij het intreden van het nieuwe jaar, zijnen lezers heil op eene, den *Fakkel* allezins waardige wijze.

Het lust ons niet, om in dien poel van hevigheden en walgelijke taal rond te dwalen. Slechts constateren wij, door de overname van de slotzinnen, dat het April-verbond met de Anti-revolutionnaire partij voor goed verbroken schijnt te zijn.

Geen vrede dan door de waarheid. De waarheid is iets anders dan inbeelding. Wat beeldt men zich al niet in? Wat opvattingen maakt, wat denkbeelden vormt men zich al niet? En daarvoor gaat men dan strijden! .... Wij niet alzoo.

In het jaar dat begonnen is, moet de Tweede Kamer voor de helft worden vernieuwd. *Vernieuwd?* ja en neen.

Zullen wij ons aansluiten aan de leiders eener partij, die jaren lang Rome's bondgenoot is geweest en die onze hulp op nieuw met ondank zal vergelden en daarbij de magt van Gods woord door het gezag der belijdenisschriften beperken?

In het woord *heil* is alles begrepen.

Wij wenschen den lezer heil.

Wij hebben te vergeefs nog gezocht naar eenige repliek, in de Ministriële organen, op ééne der redevoeringen der Voorstellers. En toch meenen wij, behooren, in het belang van 't ministerie, die redeneringen wederlegd te worden, indien zij daartoe vatbaar werden geacht.

Zoo lette men, bijvb., op het slot der redevoering van den heer VAN BOSSE. Met helderheid wordt er zijn stelsel in geresumeerd, en geconstateerd:

vooreerst, dat de hoofdgrondslag, waarop het voorstel berust, niet is kunnen wedersproken worden;

ten tweede, dat, wat van het voorstel ook werd, het gebruik maken van art. 110 der Grondwet althans die weldadige uitwerking zal hebben gehad, dat de Regering verpligt is geworden om reeds *uitzigten* op lasten-vermindering te geven.

Tot mijn besluit vergunne men mij deze korte resumtie. Mijn beginsel ten aanzien der accijnsen en bepaaldelijk ten aanzien van onze accijnsen op de eerste levensbehoeften is, dat men daaromtrent door den stroom des tijds, door dien grondtoon onzer eeuw, dien de afgevaardigde uit Alkmaar (de heer van Foreest) wil vermorselen en verbrijzelen, zal worden medegesleept; dat men tot de afschaffing daarvan door het voorbeeld van Engeland zal genoodzaakt worden. Ter bereiking van dat beginsel wensch ik den weg van gematigden maar vasten vooruitgang te bewandelen. Dit is het doel van mijn streven geweest in de laatste jaren. Ik heb menige teleurstelling in dat streven ondervonden, maar ook thans nog zal geene bijtende scherts of ironie mij van dien weg afbrengen; ik wensch van dat pad noch ter regter- noch ter linkerzijde af te wijken. Ik zal mij door geene ijdele voorstellingen van buitensporige voordeelen, die van eene verandering van stelsel te wachten zijn, laten begoochelen, evenmin als door de opsomming der daaraan verbonden bezwaren. Ik wensch dat doel steeds voor oogen te hebben.

En, nu meen ik dit nog te mogen constateren, dat, wat er ook moge gebleken zijn van bezwaren tegen ons voorstel, de daadzaak, door de voorstellers geposeerd, dat de finantiën van den Staat gedoogen, niet formeel is tegengesproken. De wenschelijkheid van die afschaffing is door de Regering beaamd. Het zal welligt aan mij liggen, indien ik de verklaring, door twee der Ministers op dat punt afgelegd, niet zoo geheel eensluidend heb gevonden, — dat ik uit de laatste verklaring vrij wat meer hoop voor de toekomst heb geput dan uit de eerste, — die eerste, welke geheel en al overeenstemde met de zeer bepaalde, zeer stellige verklaring door den Minister van Finantiën afgelegd in de Beantwoording van het Verslag omtrent de wet op de Middelen, waarin hij heeft verklaard, van geene verandering van het belastingstelsel, van geene vermindering van lasten te willen weten, en die ons nu in deze discussie een uitermate onzeker uitzigt heeft geopend, in antwoord op hetgeen de afgevaardigde uit Zwolle hem heeft gevraagd. Ik herhaal dus, Mijne Heeren: ik houd mij, wat mij betreft, aan den straal van hoop, dien ik meen te hebben zien schitteren in de redevoering van den Minister van Buitenlandsche Zaken. Wanneer die hoop mogt verwezentlijkt worden, dan zal ik mij bescheidenlijk verheugen in de overtuiging, dat deze stap van eene oppositie, die geene stelselmatige oppositie is, maar die alleenlijk de Regering zoekt vooruit te drijven in het waarachtig belang van het Land en in het welbegrepen belang van de Natie, althans dat gevolg gehad heeft.

Nederlanderachtigheden.

In een zoogenaamd overzigt, dat *de Nederlander* geeft van eene voorlezing van Professor VREEDE «*Nederland en Cromwell*,» lezen wij o. a. de volgende stelling:

«De politieke omstandigheden, ook in 1854, mogen vatbaar zijn voor verschillende beschouwing en velerlei gissing; hetgeen, te midden van dreigende verschijnselen, *bovenal zorg verwekt*, is de aangenomen sleuter van die politieke wijsheid, waardoor aan het triumferend onregt, als aan een onbetwistbaar regt, *en aan eene zegevierende factie*, als aan den nationalen wil, hulde gebragt wordt.»

Wij onderschrijven, met het oog ook op de *binnenlandsche politiek*, deze stelling van *de Nederlander* volgaarne; want wij treffen nergens eene meer juiste definitie van onzen tegenwoordigen toestand aan.

Treffend is het overigens, dat juist de warmste vrienden van de April-beweging, zij die de steunpilaren van het Ministerie moesten zijn, Prof. VREEDE, het *Goudsch Kronijkske* en *Nederland*, den Franschen Keizer niet met den betamelijken ernst beoordeelen; maar door hevigheid van taal den banvloek en de verachting slingeren van eene Mogendheid, met welke het Ministerie zoo uitermate is ingenomen en wiens gezant, naar men zegt, er zoo veel toe heeft bijgedragen, om het vorige Ministerie te doen vallen.

Wij zijn benieuwd, of de, in de residentie wel bekende persoon, die al wat de oppositie schrijft aan de diplomatie rapporteert, ook den Franschen gezant mededeelt, hoe de vrienden van het Ministerie VAN HALL schrijven over Keizer NAPOLEON en zijne Regering.

In *de Nederlander* (N°. 1084) lezen wij het volgende:

De heer Lightenvelt vertrekt, als gezant, naar Parijs.

Zou er voor de Roomsch-Catholijken, ook wanneer zij op de *diplomatieke betrekkingen* acht slaan, reden van beklag zijn?

Wij meenen, dat elk Roomsch-Catholiek, met het besef van hetgeen het vaderland eischt, bij de benoeming van een gezant, niet zal vragen: «Is hij van mijne gezindte?»; maar wel: «Is hij *geschikt* het vaderland in zoo'n gewigtige betrekking te dienen?»

De *Nederlander*, die alles, tot zelfs het futile, uit de hoogte wil behandelen, had, dunkt ons, het vaderland beter gediend, door de laatste vraag ter toetse te brengen, ook in verband met zijne bovenmatige vrees voor de regering van keizer NAPOLEON.

Of heeft de *Nederlander*, onder gewoonte, door middel van eene zijdelingsche insinuatie, het Ministerie willen beschuldigen, dat het den heer Lightenvelt tot gezant te Parijs heeft benoemd, *niet* omdat hij geacht wordt, de meest uitmuntende diplomaat (!) onzer diplomaten te zijn; maar om de Roomsch-Catholijken al meer en meer tot de overtuiging te brengen, dat, nu de April-beweging haar doel heeft bereikt, de predikanten-invloed op zij wordt geschoven?

Onze grootste vijand is, naar het oordeel van Prof. VREEDE en *de Nederlander*, Frankrijk. Wij willen het niet tegenspreken.

De *Nederlander* herinnert, naar aanleiding daarvan, aan de woorden van den heer STORM VAN 'S GRAVESANDE, die op de uitbreiding onzer verdedigingsmiddelen heeft aangedrongen. Ten besluite veroorlooft zich *de Nederlander* den volgenden uitval:

Wij treden thans niet in de beoordeeling van het Voorstel; we zouden, bij den gunstigen toestand der geldmiddelen, tegen eene poging, die waarlijk tot vermindering der lasten van het Volk kon strekken, geen bezwaar gehad hebben; maar wanneer op dergelijke vaderlandslievende woorden door de negen voorstellers nauwelijks gelet wordt, wanneer drie hunner (de heeren VAN ECK, VAN HOEVELL en STORM van Breda) aan de discussie deel nemen, enkel om terug te komen op de politieke denkwijs van den Minister van Oorlog en om een *Lit de Justice* tot aanneming der begrootingswetten bijkans te voorspellen: is dan het beklag over *verwaarloozing der Volksbelangen* te sterk? is dan het aanzijn van eene tegen dit Ministerie althans niet ongemeen vriendschappelijke oppositie niet openbaar? is het dan niet in het oog vallend dat, onder den indruk van een partijzuchtig Voorstel, de behartiging van hetgeen bovenal behartigingswaard was, op den achtergrond en in vergetelheid geraakt is?

Wij hadden ons gevleid met hetgeen nu schijnt ondenkbaar te zijn. Wij hadden gemeend, dat *de Nederlander*, tot beschaming gebragt, althans zwijgen zou van eene even ongegronde als verachtelijke beschuldiging.

Moeten wij *de Nederlander* op nieuw de 92 redevoeringen der Voorstellers onder de oogen brengen?

Voor ditmaal slechts de vraag — niet tot *de Nederlander*, maar tot elk *eerlijk* gemoed —: zouden wij geregtigd zijn ieder lid der Kamer, en vooral der anti-revolutionnaire partij, dat over de begrooting van Oorlog *niet* heeft gesproken, van «*verwaarloozing der Volksbelangen*» te beschuldigen?

Buitenland.

ENGELAND.

De toon onzer ministeriële bladen blijft even oorlogzuchtig; ofschoon zij toegeven dat de vloten, door het winterweder bezwaarlijk terstond in de Zwarte Zee zullen kunnen binnenstevenen, zoo als de afgezondene bevelen van hier luiden. Zij verklaren bij voortduring, dat de meeste overeenstemming tusschen de groote zeemogendheden blijft bestaan en dat de jongste meer vredelievende politiek van Turkije, onder den invloed van het gebeurde, waarschijnlijk geene verandering in den stand van zaken zal brengen, daar Rusland aan de door de Porte gestelde voorwaarde, nopens de ontruiming der vorstendommen, niet zal voldoen. (De jongste tijdingen uit Konstantinopel luiden dan ook in dien geest; zie Turkije.)

De fondsen zijn op die beschouwingen den 5 dan ook te Londen weder eenigzins gedaald.

— Het weekblad de *Observer* berigt, dat de Russische regering aan verscheiden handelshuizen en ingenieurs in Engeland, die betrokken zijn in Russische spoorweg-ondernemingen, kennis heeft gegeven van haar besluit, om die ondernemingen vooreerst niet voort te zetten. De daarvoor thans gebezigd wordende personen en gelden zullen bij het krijgswezen worden gebruikt. Verder berigt de *Observer*, dat agenten van Rusland thans in Engeland alsmede in Amerika schepen en krijgsbehoeften voor Rusland zoeken aan te schaffen, en herinnert aan de Britsche onderdanen de strafbepalingen tegen verboden handel in krijgsbehoeften, welke in geval van oorlog met Rusland gewis zouden worden toegepast.

— Men verwacht, dat de staat der Rijks-Inkomsten over het vorige jaar bij alle middelen hoogst voordeelige uitkomsten zal opleveren. Men begroot nu reeds het gezamenlijk bedrag daarvan op bijna een millioen ponden sterling hooger dan in 1852.

— De *Economist* stelt den totalen uitvoer van Britsche producten over het afgeloopen jaar op de ongeloofelijk hooge waarde van ruim 94 milioen p. sterl.

— Volgens eene thans openbaar gemaakte officiële opgave hebben in 1852 op en nabij de kusten van het Vereenigd Koningrijk 1115 schepen schipbreuk geleden; 533 daarvan gingen geheel verloren, de overige strandden en leden zoo veel schade, dat zij moesten lossen. Bij die schipbreuken zijn niet minder dan 920 menschen om het leven gekomen.

— De nieuwe gouverneur van Victoria, Sir Ch. Hothain, zal den 10 aanst. naar Australië vertrekken.

— Onze ministriele bladen behelzen vele beschouwingen gerigt tegen de partij van lord Derby, die de tegenwoordige houding der regering ter zake van Rusland afkeurt. Dezelfde bladen gaan ook voort met te gewagen van ver uitziende ontwerpen van Rusland in Indië tegen de Engelsche en in Algiers tegen Frankrijk, terwijl het bovendien de partij der *fusionisten* in Frankrijk in de hand zou werken. Het valt moeijelijk te bepalen wat van een en ander waar is; doch het gemelde strekt ten bewijze, welke gewigtige staatkundige gebeurtenissen thans bij voorbaat door onze bladen besproken worden.

FRANKRIJK.

Bij gelegenheid der receptie op den 1sten dag des jaars, heeft de minister van oorlog, de maarschalk St.-Arnaud, eene zeer oorlogzuchtige taal gevoerd.

— Men verzekert, dat alle Russen in Frankrijk aanzegging hebben bekomen, om onverwijld naar hun vaderland terug te keeren. De Russische gezanten te Parijs en Londen hebben bevel, om, zoodra het binnenzeilen der vereenigde vloten in de Zwarte Zee hun officieel bekend zou zijn, Frankrijk en Engeland onmiddellijk te verlaten.

— Men wil dat dit rijk, in geval van nood, zijn leger binnen eene maand tot 1,500,000 man zou kunnen brengen. De magazijnen van kleeding en wapening zijn ruim genoeg voorzien voor eene soortgelijke vermeerdering van het effectief des legers.

— De graaf de Peyronnet, oud groot-zegelbewaarder onder koning Lodewijk XVIII, en minister van Buitenl. Zaken onder Karel X, is op zijn kasteel Montferrant, in het departement der Gironde, overleden.

— Gedurende de maand December jl. zijn te Marseille 468,380 mudden tarwe door 210 schepen aangebragt; en in de jongste vijf maanden 2,570,847 mudden door 924 schepen.

— Volgens een brief uit Parijs in den Londenschen *Times*, is het *ultimatum*, den 29 Dec. jl. door onze regering aan den Keizer van Rusland gezonden, in zeer beleefde, maar bepaalde bewoordingen vervat, en behelst het hoofdzakelijk, dat de verbonden mogendheden als eene grief zouden beschouwen, indien krijgsverrigtingen in de Zwarte Zee zouden gevoerd worden, en dat zij bevelen hadden afgevaardigd, om dit, des noods met geweld, te beletten. Men voorspelde te Parijs reeds, dat de Keizer dit schrijven weigerend zou beantwoorden, en, indien de vloten in de Zwarte Zee binnenliepen, de Russische krijgsmagt dadelijk den Donau zou overtrekken; hetgeen door andere geduchte maatregelen en zware schokken voor het Turksche rijk zou gevolgd worden.

De *Siècle* behelst een berigt, dat, indien het gegrond is, niet minder van belang zou zijn, namelijk dat Oostenrijk en Pruissen, na kennis te hebben gekregen van de oorlogzuchtige houding en bevelen, van de groote zeemogendheden aan hare vloten in den Bosporus, zich aan het verbond hebben onttrokken, dat in het begin van December, met het doel van eene vredelievende oplossing, gesloten was. Zij zouden zich nu hunne vrijheid van handelen geheel voorbehouden hebben. (De Brusselsche *Indépendance* wil nog geen geloof slaan aan dit berigt; intusschen vergelijke men daarmede de vertoogen onder *Duitschland*, in ons vorig No., welke meer aan de juistheid daarvan zouden doen gelooven.)

BELGIE.

De Koning heeft den 5den Prins de Chimay in een afscheidsgehoor ontvangen. De Prins is belast met eene buitengewone zending, strekkende om aan den Keizer der Franschen een brief van den koning te overhandigen. Het regeringsblad meldt dit thans bepaaldelijk, zelfs tegen ministriële bladen aan, die aan de zending weinig of geen gewigt hadden willen hechten.

— De eigenaars van steenkolenmijnen hebben in eene door hen gehouden vergadering besloten, van den 1sten Januarij af, den prijs der steenkolen te verhoogen.

— Groot is de belemmering der gemeenschap hier te lande door de verbazende hoeveelheid sneeuw. Hier en daar heeft men te vergeefs vier locomotieven voor de treinen gebragt; deze konden daarom toch niet voort. Even vruchteloos waren de middelen tot opruiming van de sneeuw door compagniën soldaten, die men daartoe in het werk gesteld heeft. Den 4 is eene zachte dooi begonnen.

PORTUGAL.

Er zijn berigten uit Lissabon tot 29 Dec. ontvangen. De beraadslagingen bij de Cortes gingen rustig voort. Er was eene vergadering der houders van bank-aandeelen belegd; men dacht wel, dat de voorgeslagen schikking met de

regering zoude tot stand komen, waarvan eene nieuwe benoeming van pairs het gevolg zoude wezen. Het eskader van den admiraal Corrij lag nog op den Taag; twee der Engelsche oorlogschepen hadden vrij wat schade geleden, daar zij tegen elkander aangestoten hadden.

SPANJE.

Men ziet de bevalling der koningin van Spanje tegen 6 of 8 Januarij te gemoet.

— De berigten uit dit land trekken weder bijzonder de aandacht. Er was weder een besluit genomen tot ontslag van eenige hooge ambtenaren, leden van den Senaat, die tegen het ministerie hadden gestemd. Onder deze bevindt zich ook de generaal Lersundi, hoofd van het vorige kabinet. Men spreekt nog steeds van een op handen zijnde *coup d'état*. Geruchten van eene aftreding van het ministerie worden in omloop gebragt. De graaf San Luis, president van den ministerraad, die ernstig ongesteld is geweest, is aan de betere hand.

TURKIJE.

De jongste berigten uit Konstantinopel zijn van den 29 December. Het blijkt daaruit meer en meer, dat er zich aldaar eene crisis had opgedaan, bij gelegenheid van de raadplegingen van den Divan, over het gewigtig vraagstuk van den vrede, die vijf dagen hebben geduurd. Er hadden gedurig opschuddingen plaats gehad, die door de wetgeleerden waren aangestookt, om den oorlog voort te zetten, en er hadden zich sporen opgedaan van woelingen, om de oud-Turksche partij, met herstel der Janitsaren, weder te doen bovendrijven. Die woelingen zijn wel gestuit en de Seraskier Redschid-Pacha is in zijn bewind gehandhaafd, maar de sultan heeft toch eenigermate weder aan de oorlogspartij moeten toegeven.

Immers over Marseille is aangebragt de tekst der proclamatie door den Sultan aan zijne onderdanen gerigt. Zij bevat hoofdzakelijk, dat de groote raad met eenparigheid van stemmen heeft besloten, dat bij elken vrede, die de regten en de integriteit van Turkije waarborgt, niet zal van de hand wijzen; dat hij geenen wapenstilstand begeert; dat integendeel naar Romelie en Anatolië bevel is gezonden, om de krijgs-operatiën voort te zetten.

De Courier de Marseille bevat den tekst van het door den grooten raad genomen besluit, hoofdzakelijk daarop nederkomende, dat de Porte de collectieve nota der mogendheden aanneemt; dat zij bereid is gevolmagtigden te zenden naar eene conferentie, mits die niet te Weenen gehouden worde; maar dat zij de verklaring der mogendheden wenscht te ontvangen, dat de ontruiming der Donauvorstendommen als de voorwaarden *sine qua non* van alle verdere onderhandelingen zal worden beschouwd; dat de oorlog geene verandering in de territoriale gesteldheid van Turkije zal te weeg brengen en dat de tractaten van vóór den oorlog niet zullen worden vernietigd. Een laatste punt, dat tot langdurige bijeenkomsten tusschen Reschid Pacha en de gezanten der groote mogendheden heeft aanleiding gegeven, is [illegible] dat de Porte niet wil de handhaving der tractaten van Adrianopel en Kainardje. Ten slotte hebben die gezanten verklaard, dat genoemd punt niet beschouwd kan worden als eene hinderpaal tegen eene minnelijke beslechting; dat de tractaten moeten aangemerkt worden als door den oorlog te zijn verscheurd, en dat de te houden conferentie zal trachten tot stand te brengen een algemeen tractaat, waarin alle handels- en staatkundige vraagpunten zullen zijn opgenomen.

Men kan vooraf gissen, gelijk te Londen en te Parijs dan ook bepaaldelijk geschiedt, dat de Keizer van Rusland in deze voorwaarden niet zal treden en dat de jongste mededeelingen uit genoemde hoofdsteden van de zijde der verbonden regeringen hem nog minder dan ooit daartoe zullen stemmen, aan de andere zijde, zullen de jongste tijdingen uit het Westen de oorlogspartij in Turkije waarschijnlijk meer krachts bijzetten. Men berekent, dat in de eerste week der maand Januarij die tijdingen in Konstantinopel kunnen ontvangen zijn.

VEREENIGDE STATEN.

Er is onlangs eene kaart verschenen van de ijzeren spoorwegen in de Ver. Staten aangelegd. Daarop laat zich met eenen blik ook de verbazende ontwikkeling zien, welke het telegraphen-net in de Unie heeft verkregen. Aan deze zijde van den Oceaan wordt de telegraaph met der daad een gevaarlijke mededinger voor de post, en een gedeelte van de inkomsten daarvan mag wel ten behoeve van de posterij komen.

Er zijn thans 27,000 mijlen aan telegraphen-linien gereed, en wel 10,000 mijlen in ontwerp. In het geheel zijn er 100 hoofd- en zijlinien, die alle meer of minder in elkander grijpen. Thans is men er op bedacht, eene linie van Natchez (Mississipppi) door Texas over de golf van Californie naar San Diego aan te leggen, welke linie dan de kust langs naar Monterey en San Francisco zal loopen, waardoor de Atlantische Oceaan en de Stille Zuidzee in regtstreeksche verbinding met elkander zouden gebragt worden. Nog geheel andere ontwerpen worden door de Amerikaansche ingenieurs vooruitgezet, welke aan het avontuurlijke grenzen. Belangwekkender zal het voor het Europesche publiek zijn te vernemen, de volgende lijst der afstanden en prijzen voor de telegraphiendienst te doen kennen, welke laatste zeer laag zijn gesteld. Zoo telt men van:

	Afstand in mijlen	De eerste 10 woorden prijs in cents	voor elk woord meer prijs in cents
Philadelphia naar N.-York	92	25	2
[illegible] naar Baltimore	200	40	4
[illegible] Washington	240	40	5
Philadelphia naar [illegible]	150	30	3
[illegible] (Georgie)	1000	125	[illegible]
Philadelphia naar Boston	330	50	4
» » Mobile	1300	190	13
» » N. Orl.	1400	220	13
» » Pittsburg	380	40	3
» » Portland	500	70	6
» » Quebec	1000	120	7
» » St. Louis	1100	125	9

Deze opgaven zullen voldoende zijn, ons het tarief der telegraphen hier te lande te doen kennen. Weinig uren nadat de Europesche post-stoomboot is aangekomen, weet men de belangrijkste berigten, die het vaartuig heeft medegebragt, in alle deelen van de Unie. In de groote steden rigten de dagbladen meestal eene vereeniging op, en betalen aldus hunne depêches gemeenschappelijk.

Binnenland.

's Gravenhage, 7 Januarij.

Z. M. heeft aan den heer Mr. J. Pols, hoofddirecteur der posterijen en directeur van het postkantoor te 's Gravenhage, vergund het aannemen en dragen der versierselen van kommandeur der tweede klasse van de Koninklijke Hannoversche Guelphen orde, hem door Z. M. den Koning van Hannover geschonken.

Z. M. heeft de heer C. des Amorie van der Hoeven, thans 2de klerk, benoemd tot adjunct-sommies bij het Departement van Buitenlandsche Zaken.

Z. M. heeft bij het Departement van Binnenlandsche Zaken benoemd: tot hoofd-commies mr. M. M. von Baumhauer, tot dusverre commies; tot commiesen: F. J. Tavernee. A. L. van der Harst, D. Casteleijn en H. F. Claasen, tot dusverre adjunct-commiesen;

tot adjunct-commiesen: J. B. de Monnié van Kieldonck, tot dusverre 1ste klerk, en mr. J. C. baron Lewe van Middelstum, cand.-notaris; en zijn voorts de gewezen adjunct-commiesen J. F. Schlosser, A. Goijaars en W. H. Frundt en de gewezen 1ste klerk R. A. D. Valois, tot die betrekkingen weder benoemd, onder intrekking van de wachtgelden die zij tot dusverre genoten.

Wij vernemen, dat de heer van Heemstra, commissaris des konings in de provincie Utrecht inderdaad zal worden benoemd tot minister voor de zaken van de Herv. en andere Eerediensten, terwijl alsdan de afgetreden Minister van Finantien, de heer van Doorn, die Utrechtenaar is, als commissaris des konings de plaats van den heer van Heemstra zal vervangen.

Of de heer van Heemstra zoo gaarne van betrekking veranderen zou, om den heer van Doorn eene voor dien heer geschikt geachte betrekking over te doen, meenen doorgaans wel onderrigte personen nog steeds te mogen betwijfelen.

Onmiddellijk nadat de Tweede Kamer weder zal zijn bijeengekomen (14 Februarij) zal, naar wij vernemen, in de sectiën onderzocht worden het wetsontwerp, houdende vaststelling van het Reglement op het Beleid van N. Indië.

Dat wetsontwerp is reeds in de zitting van 21 Dec. ingekomen en nog is het, van wege de Landsdrukkerij, niet door den druk bekend gemaakt. Gelijk verschijnsel van onverklaarbare traagheid wordt opgemerkt ten aanzien van het toch al zoo lang achtergebleven Verslag van den Staat der koloniën over 1851, dat, bereids in de zitting van 17 Dec. ingekomen, en evenmin gedrukt is.

Gaarne zouden wij de redenen kennen van dat zoo lang achterhouden van algemeene belangstelling wekkende, parlementaire stukken.

* De soirée en *thé dansant*, gisteren avond door den heer de Belmont, zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. Hof, gegeven, was zeer luisterrijk. Zij werd door de leden van het corps diplomatique, de ministers en vele aanzienlijken bezocht.

* De Minister van Marine heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden Januarij, Februarij en Maart dezes jaars, en niet langer ten kantore van de betaalmeesters in de arrondissementen, de voldoening zal geschieden der gagementen ten laste van den Staat, over het *vierde kwartaal* 1853, met dien verstande, dat hier alléén bedoeld worden de tijdelijke pensioenen, die door de zorg van het Departement van Marine worden voldaan. Zullende gezegde betaling aanvang nemen met den 6 dezer, en voorts over gemeld tijdvak, dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd.

* Gisteren is er weder een buitengewone raad van ministers gehouden. De heer van Doorn heeft de portefeuille van het Departement van Financien reeds nedergelegd en die aan den heer van Hall overgegeven.

* Z. Exc. de heer Lightenvelt, nieuw benoemd buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van het Nederl. Hof bij dat van Frankrijk, is heden morgen met zijne familie en gevolg, uit deze residentie naar Parijs vertrokken, om zijne nieuwe betrekking aldaar te aanvaarden.

* Bij missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 December 1853, heeft Z. Exc., in overeenstemming met hetgeen bereids door Ged. Staten dezer provincie, bij de ligting van 1853 in hooger beroep was beslist, te kennen gegeven, dat een loteling, die reeds bij de Nationale Militie heeft gediend en uit hoofde van een verbragten [illegible] dienst is ontslagen voor het verstrekken van den gewonen vijfjarigen dienstijd, doch die door zijnen leeftijd nog behoort tot eene der vijf klassen bedoeld bij art. 109 der wet van 8 Januarij 1817 [illegible] *nommerverwisselaar* [illegible] vereischten eens nommerverwisselaars bezitte, [illegible] schreven bij art. 109 voornoemd, welk wetsartikel de optreding als substituant van personen, als waarvan hier de rede is geenszins uitsluit.

* De Hooge Raad der Nederlanden heeft heden eene plegtige algemeene en openbare vergadering gehouden tot de installatie van den heer Mr. H. Provó Kluit, als raadsheer in dat Hoog regterlijke collegie. Bij die gelegenheid zijn door den Procureur-Generaal, den heer van Maanen en door den President, den heer Donker Curtius van Tienhoven aanspraken gehouden, waarbij zij den nieuw benoemden raadsheer geluk gewenscht hebben dat, nadat hij aan het hoofd van de aanbevelingslijst van den Hoogen Raad geplaatst was, de Tweede Kamer hem tot eersten kandidaat heeft gekozen en de Koning hem de onderscheiding der benoeming heeft doen te beurt vallen. Zij herinnerden, dat de heer Kluit zal optreden, ter vervulling van de plaats, open gevallen door het overlijden van het geachte lid, den heer Mr. G. A. Spoor, aan wiens kennis, ijver, onafhankelijkheid en minzaamheid zij regtmatige hulde bragten. Zij voegden er bij, dat wijlen de heer Spoor het laatste lid geweest is, dat vroeger in het hoog geregtshof van 's Gravenhage heeft zitting gehad en dat met anderen tot den Hoogen Raad was overgegaan; zoodat de voormalige leden van dat Geregtshof thans in dit collegie door eene geheele rei nieuwe raadsheeren zijn vervangen. Zij wenschten den heer Provó Kluit geluk met zijne benoeming en de aanvaarding zijner betrekking. Met het oog op de verschillende betrekkingen, die hij achtervolgens heeft bekleed, gaven zij het vertrouwen te kennen, dat hij ook als raadsheer met onafgebroken ijver zijner functiën zou waarnemen. Zij verwachtten, dat de meer prakticale werkkring, die hij in den laatsten tijd gehad had, van groot nut zou zijn bij de volbrenging van de taak, die hem wacht. — De Voorzitter voegde er bij, dat geen zucht, om te schitteren bij de raadplegingen van dit callegie bestond, maar wel eene zucht om elkander in te lichten, te overreden en te overtuigen en zich gewillig aan de beslissing van de meerderheid te onderwerpen. Daardoor heerscht onder de leden een geest van welwillendheid en hulpvaardigheid, die men ook van den nieuwen raadsheer verwachtte en waardoor het mogelijk werd de opgelegde moeijelijke taak behoorlijk te volbrengen. Z Ed. Achtbare was diep getroffen, dat hij als oudste in het collegie verpligt was den afgestorvene te herdenken, hetgeen hem op nieuw aan de les herinnerde: gedenk te sterven. Ook merkte Z. Ed. Achtb. in zijne rede op, dat door de benoeming van den heer Provo Kluit een lid uit Noordholland zitting nam, waarop die provincie alleen aanspraak maken mogt. Ten slotte verklaarde hij de nieuw benoemde wettig te zijn geïnstalleerd, verzocht hem onder de raadsheeren zitting te nemen en deelde mede, dat de heer Kluit gedurende dit jaar in de Kamer van Strafzaken zal werkzaam zijn.

Daarna werd de algemeene vergadering gesloten, die door een talrijk publiek werd bijgewoond en waarbij vele advokaten en procureurs tegenwoordig waren.

Om zich eenig denkbeeld te vormen van de ontzettende menigte in België gevallen sneeuw en de daardoor ontstane hindernissen, mogen de volgende, verkorte uittreksels uit een, te Rotterdam ontvangen brief dienen:

«De reizigers, die Vrijdag morgen ten 7 ure 15 minuten met den spoortrein naar Duitschland, Brussel verlieten, zijn tusschen Leuven en Tienen de acteurs van een schouwspel geworden, het tooneel, waarvan men alleen op den spoorweg der Alpen zou meenen te moeten zoeken. De trein werd door vier locomotieven getrokken, en dit was naauwelijks genoeg, om de wielen het onophoudelijk uitglijden, zonder een el te vorderen, te beletten. Langzaam, maar zonder ongelukken, bereikte men, te midden van digte sneeuw en storm, de plaats, waar eens de tunnel van Cumpich instortte en waar sedert eene groote doorsnijding gemaakt is. Daar moest men stil houden. De voorste locomotief, die van den trein was los gemaakt, om tot éclaireur te dienen, was zoo diep in de sneeuw gezakt, dat deze den machinist tot boven de knieën bedekte. Het was onmogelijk de doorsnijding over te komen, in welke de wind de sneeuw der naburige hoogten had opeengestapeld. Men keerde naar Vertrijck terug, waarbij echter verscheidene reizigers, door den schijn bedrogen, in eene gracht stortten en met veel moeite gered werden.

«Te Vertryck vond de ongelukkige karavaan niets dan eene gemeene herberg en het kleine vochtige stationsgebouw tot schuilplaats. De herberg wordt door eene vrouw gehouden, die daar opzettelijk geplaatst scheen, om de onaangenaamheden van den treurigen togt nog te vermeerderen. Zij wil geen koffij zetten, zij bromt als men haar om brood vraagt, de boter moet men haar met geweld ontnemen, en toen men eindelijk tot de ontmoedigende overtuiging gekomen was, dat Tienen dien dag niet bereikt kon worden, verklaart zij ronduit, dat niemand, zelfs niet op stroo, den nacht in haar huis zal doorbrengen. Men vleit, men dreigt, niets helpt; zij houdt [illegible] eene kroeg, verkoopt niets dan bier en jenever [illegible] niemand logeren. Vijftien Duitsche landverhuizers [illegible] Amerika naar het land wederkeeren [illegible] zij zijn naauwelijks gedekt, onder [illegible] wier armelijke koffers te Londen [illegible] jende naar kind aan de borst [illegible] er geen hoop om voor- of achteruit [illegible] zouden ministens [illegible] om den weg te effenen; een locomotief, die uit Leuven gezonden is, om hulp te [illegible] verder voort, door het breken van een [illegible] del der machine.

«De sneeuw [illegible] vermeerdert de moeijelijkheden [illegible] de rails zijn bedolven. Men kan het [illegible] Vertryck niet verlaten, en daar is brood, [illegible] meer. Nu gaan de postbeambte [illegible] boven de opziger Noël en de stationschef [illegible] man moedig naar de naburige dorpen, dikwijls tot over

het middel door de sneeuw wadende, om brood te koopen, waarvoor zij niets terug willen hebben. Men vraagt hun of niet een paar rijtuigen te verkrijgen zouden zijn, om naar Leuven terug te keeren; eenparig antwoorden zij, dat geen voerman dien, voor de paarden ondoenlijken togt zou wagen. Men moet te Vertryck blijven; de kroeghoudster weigert nachtverblijf en de nacht is daar.

»Nu zegt de brave postbeambte tot de Duitsche landverhuizers: »Gij zijt arme drommels en ik ben niet rijk, maar ik heb dit op u vooruit, dat ik hier digt bijwoon; mijn huis is klein, maar gij moet u maar wat schikken. Aardappels en hout heb ik, maar geen olie, brood of stroo; geef mij ieder vijftig centimes, dan zal ik u zoo goed mogelijk voedsel en slaapplaats geven.» De Duitschers volgen hem, hij draagt het kind op den rug, de moeder volgt glimlagchende; voor haar was onder de overige reizigers eene kleine inzameling gedaan, en sedert lang was zij zoo rijk niet geweest.

»Door de zorgen van den stationschef *Aerts*, den chef van het convooi *Bruneau* en den machinist *Hodson*, worden de overige reizigers deels naar Bautersem, deels naar Roosbeek geleid. De moedige gidsen, ieder met eenen lantaren gewapend, waden door de sneeuw vooruit. Toen keeren zij over Vertrijck naar Cumpich terug, wakkeren den ijver der overal in de omstreken opgezochte arbeiders aan, doen brood en drank voor hen aanbrengen, en bewegen hen den geheelen nacht door te werken. Daardoor gelukt het den stationsshef van Tienen zaturdag morgen ten half twaalf Vertrijck met eene hulplocomotief te bereiken, en zoo konden de reizigers ten laatste, binnen de stad, bij een warmen haard en in goede bedden, afwachten tot het verkeer langs den spoorweg hun het voortzetten van den togt vergunnen zou.

Andere reizigers, die Vrijdag avond met een specialen trein, van Brussel vertrokken waren, zijn Zaturdag ten 1 ure van Leuven teruggekeerd, naardien de reis niet voortgezet kon worden.

(*R. C.*)

De sneeuwstorm van den 4den dezer heeft verschillende belemmeringen in de regelmatige aankomst der treinen van den Hollandschen spooorweg veroorzaakt.

Reeds des morgens bij den eersten trein van Rotterdam was de sneeuw aan het station Schiedam meer dan 1.50 el opgehoopt, zoodat de trein niet dan met eene van Rotterdam ontbodene hulpmachine doorgebragt kon worden. Den geheelen dag hoopte de sneeuw op verschillende plaatsen langs den spoorweg zich op. Met inspanning van alle krachten en met magt van volk kon de dienst, hoewel onregelmatig, echter nog aan den gang gehouden worden. Omstreeks 9 ure des avonds was de sneeuw langs de werkplaats der maatschappij nabij Haarlem tot 2.50 el (tot boven de ruiten van het gebouw) opgehoopt, zoo ook bij den oostsingel van die stad en verschillende andere plaatsen, zoodat een goederentrein nabij gezegde werkplaats bleef zitten en met drie locomotieven niet door te breggen was. Men heeft ruim 200 man aan het werk moeten stellen, om de sneeuw aldaar van de sporen op te ruimen.

De personentrein is echter langs het tweede spoor, dat daar ligt, na eenige opruiming, gepasseerd. De wind dreef de sneeuw uit de polders zoodanig tegen de rasterwerken, die daar langs den spoorweg staan, dat er aan geene verdere opruiming te denken viel, en men genoodzaakt was, de rasterwerken af te breken, om den wind doorspeling te geven, hetgeen een gewenscht gevolg had.

Duitschland heeft in het afgeloopene jaar zijn spoorwegnet zien vermeerderen met 77 Duitsche mijlen, waarvan 52½ van den Staat en 24½ van particulieren, Belgie met 2½, Italie met 14½, Frankrijk met 14, Hongarije met 7¾, Rusland met 6 en Spanje met 5½ mijlen. (*A. C*)

Sommige dagbladen melden, dat de dag der onthulling van het standbeeld van Koning Willem II, op het Buitenhof alhier, zou plaats hebben op 19 dezer, den verjaardag van H. M. de Koningin-Weduwe.

Naar wij van goederhand vernemen, is daaromtrent tot nog toe niets met zekerheid bepaald.

Het getal souvereine vorsten op de wereld is thans 83, als: 6 keizers, waaronder Faustinus I; 16 koningen, waaronder Jamaco, koning der Mostutos; 5 koninginnen, Ranavalana, koningin van Madagaskar en koningin Pomaré daaronder begrepen; 18 presidenten van republieken, 10 regeerende vorsten (van minderen rang); 7 groot-hertogen; 10 hertogen, 1 paus, 2 sultans (Borneo en Turkije), 2 gouverneurs (Entre-Rios en Corrientes), 1 onder-koning (Egypte), 1 shah (Perzie), 1 iman (Mascate), 1 emir (Cabul), 1 bey (Tunis), 1 directeur (Nicara Gua) en 1 dictator (St. Domingo.) (*A. C.*)

*** **Leiden** 7 Jan. De Arrondissements-regtbank alhier heeft den 6 Jan. jl. uitspraak gedaan, in de zaak tegen eene inbrengster in de stads bank van leening aldaar, en zich vereenigende met het gevoelen van het Openbaar Ministerie, bij monde van den Substituut-officier B. J. Gratama ontwikkeld, (zie ons Nº 188) de beschuldigde, krachtens art. 408 Wetb. van Strafregt, veroordeeld tot eene gevangenisstraf van achttien maanden, en tot achtentwintig geldboeten, ieder van twaalf gulden vijftig cts. met de kosten van het geding.

— Met Mei a. st. wordt het bataillon jagers uit de residentie naar Leijden verplaatst; — zoo men zegt staat deze garnizoens-verandering in verband met de komst van Z. K. H. den Prins van Oranje, om aan de Leidsche Hoogeschool zijne studien voort te zetten.

— De Societeit *Amicitia* te Leijden, heeft het locaal *Eigenzorg* buiten de Rijnburgsche poort, in de nabijheid van het station van den Hollandschen ijzeren spoorweg aangekocht, om gedurende de zomermaanden voor de leden als societeit-locaal te verstrekken.

Haarlem. 6 Jan. Heden overleed, in 76 jarigen ouderdom, de algemeen bekende en hooggeschatte onderwijzer P. J. Prinsen, ridder der orde van den Nederl. Leeuw, directeur en onderwijzer aan 's Rijks kweekschool voor onderwijzers, schoolopziener in dit district, enz. De waardige man, die zijn geheel leven ten nutte van ons lager onderwijs heeft doorgebragt, is boven allen lof verheven. Zijne werken spreken voor hem.

Kampen, 4 Jan. Naar men verneemt zal de heffing van de tol op het Zwolsche Diep volgens de tonnemaat en niet naar den diepgang der vaartuigen geheven worden, wegens de plaatselijke gesteldheid van het Zwolsche Diep.

Utrecht, 5 Jan. Heden is door den Raad tot hoofdontvanger van de stedelijke belasting alhier benoemd, de heer mr. P. C. Walland en is aan den heer van Dam, eervol uit die betrekking ontslagen, een pensioen van ƒ500 's jaars toegekend. (*U. C.*)

Oud-Beijerland, 5 Jan. Ged. Staten van Zuid-Holland hebben het besluit van den gemeenteraad, om hier vijf achtereenvolgende voorjaarsmarkten te houden, te beginnen met den eersten Woensdag in April van elk jaar, goedgekeurd.

Zierikzee, 5 Jan. Burgemeester en Wethouders dezer gemeente hebben alle gezagvoerders van schepen en vaartuigen gewaarschuwd, zich van de westzijde der haven af te houden, daar het werk tot verlenging van den westhavendijk nog niet geheel voltooid is en nog verscheidene paalstompen in de slikken voor den dijk aanwezig zijn, welke echter zoo spoedig doenlijk zullen worden weggeruimd.

*** **Hulst**, 2 Januarij. Gister ochtend is van hier naar het huis van arrest te Goes getransporteerd zekere A. de B., beurtschipper van W. op Rotterdam, beschuldigd van mishandeling zijner vrouw. Eenige weken geleden, om gelijke reden opgeligt en in staat van beschuldiging gesteld, was hij door de regtbank vrijgesproken.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet*.

De wijze van beraadslagen van den Gemeenteraad der stad Haarlem, heeft sedert geruimen tijd de aandacht, ook van andere, dan van Haarlem's ingezetenen, tot zich getrokken, omdat daarbij vormen worden in acht genomen en een toon schijnt te heerschen, weinig overeenkomende met die orde en deftigheid, welke men van zoodanig collegie mag verwachten: weinig geschikt om achting te verwekken of ontzag in te boezemen.

Welke ook de oorzaak zij van de tooneelen, die er plaats hebben — of werkelijk de huishouding dier gemeente vroeger onverantwoordelijk is verwaarloosd, en mitsdien de vrees voor het openbaar worden van verkeerde handelingen, de oude bestuurders naar elk middel, om dat te verhoeden, doen omzien — dan wel, of bedilzucht alleen, rondsluipt, om overal te berispen en in de meest gewone en eenvoudige daden, reden meent te mogen vinden, om 't bestuur te bemoeijelijken; — het een, *zoo min* als het andere, geeft het regt op 't gebruik der wapenen, waarmede in dien Raad, de strijd der meeningen wordt gevoerd.

Uit het verslag der zitting van 28 December 1853, blijkt, dat de Voorzitter, naar aanleiding van 't gebeurde in de vergadering van 23 December, tot de overtuiging was gekomen, dat er maatregelen moesten worden genomen, om dergelijke tooneelen als hadden plaats gehad te voorkomen, en, dat hij een voorstel heeft gedaan, om, door aanvulling van art. 23 van 't Reglement van Orde, hem in staat te stellen, die orde door krachtige middelen te handhaven.

Hoe wenschelijk het nu ook moge zijn, dat aan de in de raadsvergaderingen te Haarlem voorvallende ergerlijke tooneelen, een einde worde gemaakt; — hoe, als men bedenkt wat er aanleiding toe gaf, het doen van dat voorstel, voor den Burgemeester van Haarlem, verschoonbaar ook moge zijn — het rust op een beginsel, dat ten hoogste verderfelijk, wel waardig is door 't algemeen eens te worden overwogen.

De Gemeentewet, art. 66, 2de lid, zegt:

Hij, de Burgemeester, Voorzitter van den Raad, zorgt voor de handhaving der orde in die vergadering, en is bevoegd, wanneer die orde op eenigerlei wijze door de *toehoorders* wordt verstoord, hen, die dit doen, of alle *toehoorders* te doen vertrekken.

Van wat hem te doen staat, zoo de orde door een lid of leden van den Raad zelven wordt verstoord, spreekt de Gemeentewet niet.... Integendeel zegt art. 45:

De leden stemmen elk volgens eed en geweten, zonder last van- of ruggespraak met hen die benoemen. En art. 47:

Zij zijn niet geregtelijk vervolgbaar, wegens de stem of meening, door hen in de Vergadering geuit.

Schorsing en verdaging der Vergadering, in een Reglement van Orde te omschrijven, zijn dus de eenige middelen, om aan door leden van den Raad verwekte wanorde, een einde te maken. — Maar nu luidt het voorstel, door den Burgemeester van Haarlem, tot aanvulling van 't Reglement van Orde, gedaan, aldus:

»Indien een lid, om welke reden dan ook, tot de orde geroe»pen, daaraan niet voldoet, zal de Voorzitter hem het stilzwij»gen gelasten. Wanneer hij niet dadelijk gehoorzaamt, zal de »Voorzitter hem gelasten, de raadzaal en des noods het »raadhuis te verlaten en hem de zitting in de vergadering »van dien dag ontzeggen. Bij het niet opvolgen van dezen »*last*, is de Voorzitter verpligt, zijn gegeven *bevel*, door »al de hem ten dienste staande middelen ten uitvoer te doen »brengen.»

Meer niet??

Wanneer aan den Voorzitter van den Gemeenteraad, de magt wordt verleeend, om, zoo als het voorstel luidt »om »welke reden dan ook», elk lid des noods uit de vergadering te *doen* verwijderen, ware het dan niet veel korter en eenvoudiger, aan den Voorzitter alleen, het geheele bestuur der Gemeente op te dragen?

Ligt in 't gedane voorstel niet de kiem van allerlei misbruik? — Eéne opmerking slechts:

Onderstel eens, er werd in eenige Gemeente (want wat voor Haarlem geldt, geldt overal), een voorstel ter tafel gebragt, dat ten hoogste onbillijk en onregtvaardig was, en slechts één lid van den Raad — of de minderheid, toonde zich »bereid tot een krachtig verzet» — wel, de Voorzitter behoefde slechts van zijne magt gebruik te maken, om hetgeen, zoo als het voorstel luidt »om welke reden dan ook» zou mogen geschieden, dat lid of die leden te verwijderen — en in de afwezendheid van hen, wier pligt en roeping in zoodanig geval ongehoorzaamheid zoude zijn, ware aan elke onregtvaardigheid kracht van wet te geven!!

Vaarwel zelfstandigheid!.... Wees weder welkom oudvaderlijke behartiging der Gemeentebelangen!... zoodra van het, in den Raad der stad Haarlem ingekomen voorstel, *het beginsel* is aangenomen!... »Maar zoo ver zijn »wij niet.»

De vruchten van 't stelsel van geheimhouding *van* — gelaten berusting *in* — alles wat de, zoo 't scheen naar erfregt, heerschende regenten van land- en provincie en gemeente, goedvonden te doen, zijn te wrang geweest, dan dat de burgerij er geen walging van zoude gevoelen. — De beginselen, die in 1848 de zege hebben behaald en aan welker juiste toepassing en vrije ontwikkeling, 't gemeene land eene vroegere nooit gekende welvaart is verschuldigd, »zijn eene levenskracht in het land gebleven; de strijd die »er tegen wordt gevoerd, (zoo openlijk als in 't geheim), »bewijst hun invloed en zal ze versterken.»

Maar tot welke buitensporige wenschen, tot welke dwaze voorstellen ter herwinning van 't verlorene, kunnen zelfzucht, partijgeest en vooroordeel al geene aanleiding geven!

5 Januarij 1854. H.

Advertentiën.

Te Rotterdam ligt in lading naar CURAÇAO, voor PASSAGIERS en GOEDEREN, *om dadelijk na deszelfs binnenkomst te vertrekken*, het Gekoperd en Kopervast Galjootschip ***Maracaibo***, Kapitein C. Ouwehand. Te bevragen bij den Reeder *H. VAN RIJCKEVORSEL*, of bij de Cargadoors *HUDIG & BLOKHUIZEN*. (250)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 7 Januarij 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
				Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	60½ 1¼ 0⅞	*Hope* 1798/1816	5	103⅛ 4
Dito Certificat.	3		Dito 1828/1829	5	
Dito dito	4	91⅛ 2¾ 1½	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening.	4		Dito Dito	4½	
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope*	4	86⅛
Hand.-Maats.	4½		Dito *Stieglitz*.	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten.	2½		Inschr. Assig.	6	
Dº *Rothschild*.	2½		Certific. dito.	6	
Frankrijk.					
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	29⅝ 20¼ ⅝	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. o/m.	3	37½ 38 38			
Bew. Sp. Com.		4¼ ⅜	Metalliek	5	[illegible]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	85½ 6½ 5¾
Portugal.			Dito letter B.	5	85½ 6½ 5¼
Londen nieuwe.	5	34⅛ ¾ ¾	Dito 1847	2½	36 ½
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	36 ½

Mexic., te Lond. Onb. 21⅓, 2½, ¾.

De beurs was heden zeer gegisteerd op, zoo men zegt, telegraphische tijdingen betreffende de Oostersche zaken. De prijzen zijn zonder veel affaire gevoelig gedaald.

LONDEN, Vrijdag 6 Januarij. Consols op tijd 93⅞; Mexico N. 3 pct. 23⅝; Peru 4½ pct. 66; Gren. Uitg. 7¼; Ecuador 4½; Spanje 1 pct. 21; Holl. 2½ pct. 63; dito 4 pct. $96\frac{1}{16}$.

PARIJS, Vrijdag 6 Januarij. Fr. 4½ pct. ex c. 99.20; dito 3 pct. op t. 70; Sp. Binn. 3 pct. 39; dito 1 pct. 20¼; Russen 4½ pct. 93½; N. Metall. 89.

MADRID, Dingsdag 3 Januarij. Sp. Binn. 3 pct. 41; dito nieuwe 1 pct. 21⅜.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.